

I bankbussen kunne kunderne få ordnet deres pengesager

Bankbusser og sparebusser blev et velkendt syn i Danmark fra slutningen af 1950'erne. Deres funktion var at betjene bankens eller sparekassens kunder rundt i landområderne. Bussen havde en fast rute hver uge. Om morgenen startede den op inde ved bankens eller sparekassens hovedafdeling og kørte så ud til faste holdsteder på centrale steder i landsbyerne i oplandet. Hvert sted holdt den et par timer. Så kunne de lokale borgere komme hen og ordne deres pengesager. Sætte penge ind, hæve penge eller tale med medarbejderne om lån eller handel med værdipapirer. Folk stod gerne i kø for at komme ind, og for de lokale blev det også en måde at omgås hinanden socialt. Medarbejderne i bussen kendte sine kunder rigtig godt. Ikke kun deres pengesager, for snakken gik også om andet, og der blev berettet og lyttet om livets gang i bussen.

*Interiøret og to medarbejdere i Silkeborg Banks første bankbus fra 1950'erne.
Foto: Silkeborg Lokalhistoriske Arkiv.*

*Samme bus set fra medarbejdernes side.
Foto: Silkeborg Lokalhistoriske Arkiv.*

Bankbusser var et våben i krigen om kunder

Bankbusser og sparebusser var en opfindelse, pengeinstitutterne gjorde, da de i 1950'erne begyndte at krige om kunderne. Danskerne fik lønkonti, og derfor udvidedes kundepotentialet for pengeinstitutterne voldsomt. Konkurrencen om kunderne blev benhård. Et af våbnene var en kraftig udvidelse af antallet af filialer rundt i Danmark. Et andet var bank- og sparebusser, der skulle kapre kunder i landområderne til banken eller sparekassen. Bussen blev samtidig en levende reklame for pengeinstituttet.

I 1990'erne løb tiden fra bank- og sparebusser. Der var blevet færre folk i landområderne, og dem, der boede der, kom oftere til byen. Men det var internettet, der gav bankbussen dødsstødet. Med dette redskab kunne folk sidde hjemme og ordne pengesagerne. Den sidste fungerende bus i Danmark var Morsø Sparekasses sparebus, der kørte indtil 2003. I udlandet, f.eks. i Tyskland og Holland, kører der stadig bank- og sparebusser rundt.

Morsø Sparekasses sparebus fra 1961.

Randers Sparekasses sparebus fra 1977.

Bank- og sparebusser i Horsens

Den første bus i Horsens kom fra Horsens Sparekasse, der sendte en sparebus i rutefart fra slutningen af 1950'erne. Bussen var lavet på Ludvig Kraghs Karosserifabrik, der lå på Emil Møllersgade 69. Ludvig Kraghs Karosserifabrik omformede en lang række busser til bank- eller sparebusser for banker og sparekasser i hele Jylland.

På billedet nederst ses Horsens Sparekasses nye sparebus i 1969. Bussen er en Citroen H. Y. Grand, som karosserifabrikken i Horsens har forandret. Der er kommet dør med rude i bagenden, to tagvinduer samt seks sideruder med sandblæste striber og horsenshesten, der var sparekassens symbol, i midten. Indenfor er der lavet gulv og vægge plus inventar. Belysningen indenfor bestod af tre lysstofrør. Desuden lavede man et garderobereskab med radiotelefon, så man kunne komme i kontakt med hovedsædet i Horsens. Ydermere er der bl.a. monteret køkkenskab, en 50 ltr. vandtank og rum til gasflaske til opvarmning af bussen. Den samlede pris for bussen blev 79.288 kr.

Bankbussen fra Ludvig Kraghs Karosserifabrik i Horsens til Skjern Bank i 1977.

Karosserifabrikkens sparebus til Horsens Sparekasse i 1969. Pigen på billedet er Ludvig Kraghs datter.

Den sidste bankbus i Danmark på museum

Pengemuseets bankbus er fra Jyske Bank i Silkeborg. Det er Danmarks sidste eksisterende bankbus, og alt er intakt fra inderst til yderst. Det er samtidig en af de allersidste bankbusser, der blev lavet i Danmark. Bussen er en Leyland fra 1977, der oprindeligt var lavet som passagerbus, men i 1985 blev den købt af Jyske Bank og forandret til bankbus på DAB i Silkeborg. Bussen udråbtes til med sine 12 meter at være Nordens længste bankbus. Udover dens størrelse var den også avanceret pga. tilstedeværelsen af EDB. Bussen var i brug i ca. 10 år.

Det øverste billede er fra bussens ibrugtagelse i 1985. Udover en filialbestyrer var der to assistenter med i bussen til at betjene kunderne. Betjeningen fandt sted her ved skranken, hvor assistenterne sad. Bagerst i bussen er der mødelokale, hvor kunderne kunne få rådgivning. Samme rum brugtes som frokoststue for medarbejderne. Hvis de da ikke sad i en vejgrøft på en sommerdag.

I september 2007 overdrog Jyske Bank Danmarks sidste bankbus til Pengemuseet. Det nederste billede er fra overdragelsesdagen, hvor bussen blev præsenteret i Søndergade i Horsens.

Pengemuseets bankbus ved ibrugtagelsen i 1985, hvor det var Nordens største bankbus. Nummer to fra venstre er bussens filialbestyrer, Keld Jensen.

Foto: Silkeborg Lokalhistoriske Arkiv.

Den 21. september 2007 overdrog Jyske Bank sin bankbus til Pengemuseet ved Jyske Banks afdeling i Søndergade i Horsens.

